

2015-01-27 14:04 CET

Papperslösa barn negligeras av socialtjänsten

Extrem socioekonomisk utsatthet, ensamhet och ständig rädsla präglar vardagen för de minst 2 000 till 3 000 barn som lever utan papper i Sverige i dag. Kommunen och socialtjänsten har ett tydligt ansvar för alla barn oavsett barnets legala status, men dessa barn får inte samma tillgång till samhällets stöd som andra barn. Ett problem är att socialtjänsten ofta utgår från ett migrationstänkande i bemötandet av papperslösa barn.

De senaste månaderna har larmen om en socialtjänst med stora brister avlöst varandra. Det är barnen som drabbas hårdast av revorna i det sociala skyddsnätet. Barn utan papper hör till vårt samhälles mest utsatta grupper och många av dessa barn behöver i hög grad en fungerande socialtjänst som är medveten om sitt ansvar.

Barnkonventionen är tydlig: alla barn har samma rättigheter oavsett vilken ställning i samhället de har, om de har uppehållstillstånd eller inte, om de lever gömda eller inte. Men verkligheten ser annorlunda ut. Extrem socioekonomisk utsatthet, ensamhet och ständig rädsla präglar vardagen för de minst 2 000 - 3 000 barn som lever utan papper i Sverige i dag. Inom Rädda Barnen har vi lång erfarenhet av att möta barn som lever i Sverige utan tillstånd.

Parallellt med att vi som ideell organisation möter dessa barn på våra mottagningar och i verksamheter inom våra lokalföreningar, ser vi med stark oro på signalerna om en socialtjänst med stora brister och som misslyckas med sitt uppdrag. Barn utan papper får inte samma tillgång till samhällets stöd som andra barn, trots att kommunen och socialtjänsten har ett tydligt ansvar för alla barn, oavsett barnets legala status. Men kunskapen om barnets rättigheter saknas ofta både inom socialtjänsten och bland papperslösa

familjer.

"Det är svårt att söka hjälp när man är papperslös. Jag är rädd för att någon skulle komma dit och fråga om mig. Även de som har fått hjälp har varit rädda. Man är van att vara utanför nästan allt"(Imran, 18 år, levt som papperslös i två år).

En del kommuner har kommit långt i sitt arbete: Malmö är ett bra exempel där kommunfullmäktige har antagit en policy för hur socialtjänsten ska bedöma ansökningar från barn utan papper, utifrån principen om barnets bästa. Men generellt saknas det politiska riktlinjer för hur frågor kring papperslöshet ska hanteras av socialtjänsten. Ett annat problem som vi ser konsekvenserna av, är att socialtjänsten ofta utgår från ett migrationstänkande i bemötandet av barn utan papper och papperslösa familjer.

Utifrån Rädda Barnens kunskap och erfarenhet har vi tagit fram en ny publikation som vänder sig till socialsekreterare och andra viktiga aktörer som kommer i kontakt med barn utan papper: "Utanför nästan allt" - En vägledning till stärkt socialt stöd för barn utan papper. Vi menar att skriften bör bli ett viktigt bidrag till att öka kunskapen om dessa barn. Exempelvis bör socialtjänsten inrätta rutiner och även bli mer tydliga i sin information för att det ska bli enklare och tryggare för barn utan papper och deras familjer att kontakta myndigheten. Socialtjänsten behöver bli bättre på att ta emot ansökningar och göra bedömningar i varje enskild ansökan – utifrån barnkonventionens princip om icke-diskriminering och barns lika värde. Vi menar också att socialtjänsten – istället för att förhålla sig till migrationspolitiken – bör utgå från principen om barnets bästa i sin bedömning.

Till beslutfattare på olika nivåer har vi tagit fram en lista på rekommendationer som berör papperslösa familjer och barn. Ansvaret vilar tungt på såväl regeringen som på Socialstyrelsen och kommunerna själva.

Några av de viktigaste behoven är:

- Regeringen behöver säkerställa att barn utan papper får rätt till, och tillgång till, socialt stöd och ekonomiskt bistånd.

- Socialstyrelsen behöver ta fram nationella riktlinjer kring rätten till socialt stöd för barn utan papper.

- Socialnämnden behöver försäkra sig om att uppdraget om att ha kunskap om levnadsförhållandena i kommunen inkluderar barn utan papper.

När Barnkonventionen blir svensk lag kommer redan hårt belastade socialsekreterare i högre grad kunna tillgodose rätten till socialt stöd för de barn utan papper som i dag lever i extrem utsatthet. Vi tror att tydligare riktlinjer för socialtjänsten är ett viktigt steg i denna riktning.

Elisabeth Dahlin, generalsekreterare Rädda Barnen

Publicerad i Dagens Samhälle 2014-11-24

[Rädda Barnen](#) är en politiskt och religiöst obunden folkrörelse med verksamhet både i Sverige och internationellt. Med Barnkonventionen som grund arbetar vi för att barn ska få det bättre och för att barns rättigheter ska respekteras.

Följ oss på:

[Twitter](#)

[Facebook](#)

Kontaktpersoner

Rädda Barnens pressjour

Presskontakt

Tillgänglig för journalister mellan klockan 08.00 och 20.00.

press@rb.se

08-698 90 90

Anne Thorngren

Presskontakt

Pressekreterare

Svenska frågor

anne.thorngren@rb.se

0723-57 67 56

Åsa Runström Awad

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

asa.runstrom.awad@rb.se

0733-55 34 33